

นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรีทธา มณฑรา ศรีพทุทเธศวร จังหวัดศรีสะเกษ

The Contemporary Dance in Live Drama-Light and Sound Performance of Sriprutthesuan, the Founding of Sisaket Town, Sisaket Province

จักรพงษ์ เจริญกิจพานิช¹, ปัทมาวดี ชาญสุวรรณ²

Chakrapong Charernkitpanit¹, Pattamawadee Chansuwan²

Received: 1 March 2022

Revised: 22 June 2022

Accepted: 30 22 June 2022

บทคัดย่อ

นาฏกรรมร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรีทธา มณฑริศรีพทุทเธศวร จังหวัดศรีสะเกษ มีความมุ่งหมาย 1.เพื่อศึกษาพัฒนาการ และองค์ประกอบการแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดีย อารยธรรมแห่งศรีทธา มณฑรา ศรีพทุทเธศวร จังหวัดศรีสะเกษ 2.เพื่อศึกษารูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรีทธา มณฑรา ศรีพทุทเธศวร จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการศึกษาจากเอกสารและภาคสนาม โดยใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ ผู้รู้จำนวน 6 คน ผู้ปฏิบัติจำนวน 5 คน ผู้ให้ข้อมูลทั่วไปจำนวน 30 คน แล้วนำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรีทธา มณฑรา ศรีพทุทเธศวร จังหวัดศรีสะเกษ การแสดงแสงและเสียง เป็นศิลปะการแสดงรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นโดยการผสมผสานศาสตร์และศิลป์หลากหลายสาขาทั้งนาฏกรรม การละคร เทคนิคระบบแสง สี เสียง และมีพัฒนาการที่มีแนวคิดเป็นตัวกำหนดรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ตั้งแต่การออกแบบท่ารำ การออกแบบเครื่องแต่งกาย การออกแบบดนตรี ที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว เป็นการแสดงที่เน้นความตระการตาของระบบแสง สี ดนตรี และเสียงที่ใช้เทคนิคพิเศษ ประกอบเพื่อบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ณ บริเวณสถานที่จริง ทั้งนี้ต้องอาศัยความเข้าใจถึงเหตุการณ์และพื้นฐานในความเป็นมาของเรื่องราวที่นำเสนอ โดยใช้เสียงบรรยายเพื่อบอกเล่าเรื่องราว ใช้เสียงเพลง และเสียงประกอบเพื่อสร้างอารมณ์ร่วมหรือทำให้การถ่ายทอดดังกล่าวมีอรรถรสมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้แสงสีต่างๆ ตามบรรยากาศเพื่อให้ผู้ชมสร้างจินตภาพ ทำให้เกิดความคิด ความรู้สึก เสมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น เป็นการผสมผสานเรื่องราวจากความเป็นจริงสู่จินตนาการในเรื่องราวแห่งอดีตกาลแหล่งโบราณสถาน หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

คำสำคัญ: นาฏศิลป์ร่วมสมัย, การแสดงแสง สี เสียง

¹ นิสิตปริญญาโท หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² รองศาสตราจารย์ คณะศิลปกรรมศาสตร์และวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Masters Degree Student, Department of Fine - Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University

² Associate Professor, Faculty of Fine - Applied Arts and Cultural Science, Mahasarakham University

Abstract

This study examined contemporary drama in light, sound, civilization of faith of Montri Sri Pruitthesuan, Sisaket Province. The objectives were 1. To study development and elements of light, colour, sound and mixed media in multimedia systems 2. To study the forms of contemporary dance in light, colour and sound performances of the civilization. This research studied documents and field observation, using observation and an interview form given to 6 experts, 5 practitioners, and 30 general informants. Results were presented using descriptive and analytical methods.

The results showed that contemporary drama in light, sound, civilization of faith of Montri Sri Pruitthesuan Sisaket Province is entertainment using light and sound that is a new form of performing arts that is created by combining various fields of science and art such as the contemporary drama, the dramatics, light and sound There are developments apply concepts defining contemporary dance performances, from dance design and costume design. All are a perfect combination of musical design techniques assembled to tell historical stories at the actual place they happened. This requires an understanding of the events and the basis of the story being presented. It uses narrative audio to tell a story through music and sound effects to create an emotional connection. It makes such broadcasts more enjoyable. In addition, different colours of light are used according to the atmosphere, for the audience to create an image that causes thoughts and feelings as if they were attendin a real event. It is a blend of stories from reality with the imagination. It is in the story of the past at the temple or historical landmarks throughout all regions of Thailand.

Keywords: Contemporary dance, light & sound

บทนำ

นาฏศิลป์เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ และยังเป็นสิ่งที่สำคัญมากในชีวิตประจำวัน และวิถีชีวิตของชาวไทยไม่ใช่เป็นความบันเทิงอย่างเดียว ทั้งยังเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับศาสนาและกลุ่มสังคมหลากหลายกลุ่ม โดยแท้จริงแล้วนาฏศิลป์นั้นสามารถที่จะบรรยายลักษณะเฉพาะตัว และยังสามารถที่จะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของสังคมไทยที่แตกต่างกันจากที่อื่นๆ ดังนั้นเราสามารถสังเกตได้ว่านาฏศิลป์ของไทยจะสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะที่บ่งบอกให้เห็นถึงความเป็นไทย

นาฏศิลป์นั้นสามารถจะสืบค้นหาถึงความเป็นมาได้ว่ามีตั้งแต่เริ่มต้นประวัติศาสตร์ชาติไทย สิ่งที่น่าเสนอออกมาถ่ายทอดผ่านการแสดงนาฏศิลป์นั้นทำให้เราเห็นวัตถุในทางศิลป์ที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นทั้งวรรณคดี ประติมากรรม จิตรกรรม ในแต่ละยุคของประวัติศาสตร์ไทยได้เผยให้เห็นถึงความเจริญของมรดกทางวัฒนธรรม

เมื่อนาฏศิลป์เป็นศาสตร์ที่สร้างเพื่อตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของมนุษย์ ดังนั้นคุณค่าขั้นพื้นฐานของนาฏศิลป์ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้มนุษย์ได้ปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึก สะท้อนใจออกมาทั้งนี้เมื่อนำดนตรีและนาฏศิลป์

มาเป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่อันถือว่า มีประโยชน์ เช่น ระบาย ระบาย นาฏการต่างๆ และยัง สามารถพัฒนาไปสู่การแสดงเพื่อความบันเทิง สามารถจัดเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติได้ด้วย ดังนั้นคุณค่าของนาฏศิลป์จึงมิได้กำหนดที่การตอบสนองความต้องการทางอารมณ์ของมนุษย์ เท่านั้น แต่ยังมีนัยแอบแฝงอยู่มากมาย อาทิ เป็น เครื่องมือในการสร้างความสามัคคีภายในกลุ่มชน ตลอดจนเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาในฐานะที่เป็น ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ อันแสดงถึงภูมิปัญญา ของมนุษย์ที่สั่งสมมานาน (สุดใจ ทศพร, 2544, หน้า 9)

นาฏศิลป์ร่วมสมัย เป็นนาฏศิลป์ที่ถูก พัฒนามาจากแนวคิดของนาฏศิลป์สมัยใหม่ ปราศจาก ลำดับขั้นตอนของนักเต้น สามารถแสดง ได้ทุกที่ และควรเกิดจากการทดลองเพื่อให้เกิด สิ่งใหม่ ที่สร้างสรรค์ทั้งในรูปแบบของการ เคลื่อนไหว แนวความคิด หรือองค์ประกอบการ สร้างสรรค์ มีอิสระในการตีความทั้งต่อตัว ผู้สร้างสรรค์ผลงาน และผู้ชม ถึงแม้ว่าแนวคิดใน นาฏศิลป์ร่วมสมัย จะมีความอิสระมากเพียงใด แต่ในแง่ของกระบวนการสร้างสรรค์จำเป็นต้อง มีแบบแผน ทั้งในด้านการค้นคว้าวัตถุดิบในการ เคลื่อนไหวที่ต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ เข้ามากระตุ้น กระบวนการสร้างสรรค์ในนาฏศิลป์ร่วมสมัยมี หลากหลายวิธี ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความถนัด และ ความรู้ความสามารถของนักสร้างสรรค์ (ชนกร สรรยวราภิภู, 2558)

จังหวัดศรีสะเกษ เป็นหนึ่งในเมืองรอง สำคัญของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หรืออีสานใต้ เต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่มีเสน่ห์จากกลิ่นอายอารยธรรมขอมผ่านโบราณสถาน โบราณวัตถุ และวัฒนธรรมต่างๆ รวมทั้ง ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วัฒนาอาราม และประเพณีที่ควรค่าแก่การสืบสาน อย่างเช่น

“เทศกาลดอกล่ำดวนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ ที่เปิดโอกาสให้คนทั่วไปเข้าไปท่องเที่ยวแบบนอกกรอบ พร้อมสัมผัสวิถีชีวิต และอัตลักษณ์ของชนสี่เผ่าไทยได้อย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับแนวคิด amazing ไทยเท ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เทศกาลดอกล่ำดวนบาน เป็นประเพณีของชนสี่เผ่าไทยศรีสะเกษ อันได้แก่ ชาวเขมร ชาวลาว ชาวส่วย และชาวยอ หรือชนเผ่าพื้นเมืองเขมร-ป่าดงซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมผ่านการจำลองหมู่บ้านและวิถีชีวิตชนสี่เผ่าโบราณอย่างใกล้ชิด รวมถึงกิจกรรมภายในงาน ได้แก่ การแสดงประเพณีศิลปวัฒนธรรมวิถีชีวิตของชนเผ่า 4 เผ่า ลาว เขมร ส่วย ยอ การแสดงนิทรรศการ ภาพเขียน งานศิลปะ ของศิลปินท้องถิ่น, การแสดงภาพวาดและสาธิตการวาดภาพของศิลปินท้องถิ่น, การแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ของอำเภอด่างๆ บริเวณลานทางเข้าสวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ศรีสะเกษ ในบรรยากาศของการจัดงาน ยังมีความรื่นรมย์จากความหอมเย็นละมุนของดอกล่ำดวน ที่เบ่งบานผลิดอกจากต้นล่ำดวนกว่า 5 หมื่นต้น ส่งกลิ่นหอมอบอวลไปทั่วบริเวณ พร้อมเลือกลิ้มชิมรสอาหารพื้นเมืองศรีสะเกษของชนเผ่า ลาว เขมร ส่วย ยอ และชมการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเธศวร อันเป็นตำนานการสร้างเมืองศรีสะเกษที่ยิ่งใหญ่ ตระการตาด้วยการแสดงของนักแสดงกิตติมศักดิ์จากภาคราชการและภาคเอกชนที่มาร่วมถ่ายทอดวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของชนสี่เผ่ากับตำนานการสร้างบ้านแปงเมืองศรีสะเกษ ดินแดนแห่งดอกล่ำดวน (ศิริเกษ หมายสุข, 2562, หน้า 20)

การแสดง แสง สี เสียง ศรีพทุทเธศวร แสดงครั้งแรกในปี พ.ศ. 2538 โดยนักแสดงกิตติมศักดิ์ จากภาคราชการและภาคเอกชนได้

รับนโยบายจากทางจังหวัด ให้จัดการแสดงในรูปแบบ แสง สี เสียง ที่เกี่ยวกับตำนาน การสร้างบ้านแปงเมืองศรีสะเกษ ซึ่งรูปแบบการแสดงจะมีตัวละครเล่นเป็นภาพนิ่ง เพื่อสื่อให้เห็นถึงเรื่องราวของตำนานการสร้างบ้านแปงเมือง และจะมีของชนเผ่าพื้นเมืองในจังหวัดศรีสะเกษ ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการแสดงให้ตัวละครมีบทบาทมากขึ้น มีการ ฟ้อน รำ สอดแทรกในขั้นตอนแต่ละการแสดง และมีเทคนิคการใช้แสง สี เสียง เข้ามาประกอบในการแสดง ปัจจุบันการจัดการแสดง แสง สี เสียง สื่อผสม โดยใช้ ระบบมัลติมีเดีย มาประกอบการแสดง แสง สี เสียง และได้ปรับเปลี่ยนชื่อชุดการแสดง แสง สี เสียง ว่า อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการแสดงแสงสีเสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดีย อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

2. เพื่อศึกษารูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการการแสดง แสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธามนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษารูปแบบการแสดง แสง สี เสียง และแนวคิดในด้านองค์ประกอบ แสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีเทศกาลดอกคำءวนบานสีเผ่าไทยศรีสะเกษ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีภาพประกอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษา 4 วิธี คือ

1. ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย และการแสดงแสง สี เสียง สื่อผสมระบบมัลติมีเดีย งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

2. ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากประชากร 3 กลุ่ม เพื่อเข้าถึงข้อมูล ได้แก่

- ผู้รู้ด้านนาฏศิลป์ร่วมสมัย ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ ผดุงเศรษฐกิจ

- ผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะการแสดง ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริมงคล นาฏยกุล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรพงศ์ เสนไสย

- ผู้ปฏิบัติควบคุมการแสดงแสง สี เสียง ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิดศักดิ์ ฉายถวิล

3. การสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยสังเกตรูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย แนวคิดและทฤษฎี และองค์ความรู้ด้านการแสดงแสง สี เสียง สื่อผสมระบบมัลติมีเดีย เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลหลักและตรวจสอบ เพื่อนำมาวิเคราะห์การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

4. เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลและตรวจสอบเนื้อหาวิเคราะห์ด้วยภาพประกอบโดยมีขอบเขตดังนี้

4.1 เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบและนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

5. วิเคราะห์ข้อมูลผ่านการใช้ทฤษฎีนาฏยประดิษฐ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

จากการศึกษานาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า

1. พัฒนาการ และองค์ประกอบการแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดียการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

1.1 พัฒนาการการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

จังหวัดศรีสะเกษ มีประวัติศาสตร์ขอมโบราณ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากกว่า 1,000 ปี และมีร่องรอยทางวัฒนธรรมแห่งความศรัทธา จะเห็นว่าเรื่องราวและบทบาทการแสดงแสง สี เสียง จะบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เมืองศรีสะเกษ การแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร ถูกจัดขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนจากกรมศิลปากร และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในสมัยนั้น และการแสดงแสง สี เสียง ศรีพทุทเทศวร มีความมุ่งตามทางสุนทรีย์ในรูปแบบการแสดงที่ตระการตา สร้างความประทับใจ และความตื่นตาให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นการแสดงถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของการสร้างบ้านเมืองของจังหวัดศรีสะเกษ โดยนำเสนอผ่านเทคนิคการใช้ระบบแสง ระบบสี ระบบเสียง ระบบสื่อผสมมัลติมีเดีย แบ่งออก

เป็นทั้งหมด 8 องค์ ใช้ระยะเวลาในการแสดงทั้งสิ้น 1 ชั่วโมง 30 นาที พร้อมด้วยทีมงาน และนักแสดง จำนวนทั้งสิ้น 1,000 คน จากการศึกษาผู้วิจัยแบ่งประวัติความเป็นมา และพัฒนาการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2564 เป็น 5 ช่วง 1. ช่วงที่ 1 จังหวัดศรีสะเกษได้จัดงานเทศกาลดอกลาควนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทย ศรีสะเกษ ได้รับการสนับสนุนจากกรมศิลปากรในการจัดการแสดงแสง สี เสียง 2. ช่วงที่ 2 ได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เข้ามาส่งเสริม และปรับเปลี่ยนบทละคร และรูปแบบการแสดง มีการนำกลุ่มชาติพันธุ์ กูย เขมร ลาว เยอ เข้ามาประกอบร่วมการแสดง และต่อมาได้มอบให้จังหวัดศรีสะเกษเป็นผู้ดำเนินการจัดงาน และการแสดงแสง สี เสียง ศรีพทุทเทศวร 3. ช่วงที่ 3 ยังคงมีการใช้บทละครเดิม มีการประชาสัมพันธ์ผ่านรายการโทรทัศน์ และมีการเพิ่ม ระบุว่าศรีพทุทเทศวร และระบำศิ่วราตรีศรีพทุทเทศวร 4. ช่วงที่ 4 มีการปรับบทละคร และมีการว่าจ้างออกแกลนซ์ มีการปรับรูปแบบระบบมัลติมีเดีย 5. ช่วงที่ 5 องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษรับผิดชอบจัดงานเทศกาลดอกลาควนบาน สืบสานประเพณีสี่เผ่าไทย ศรีสะเกษ และมอบหมายให้มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษดำเนินการจัดการแสดงแสง สี เสียง

1.2 องค์ประกอบการแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดียการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

องค์ประกอบในการออกแบบการแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดียการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนตรา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ ได้แบ่งเป็นองค์ประกอบ คือ 1. บทการแสดง 2. ตัวละคร ประกอบการแสดงแสง สี เสียง 3. เครื่องแต่งกาย

4. เครื่องดนตรี 5. ระบบแสง สี เสียง โดยผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์รายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

1. บทการแสดง คือส่วนสำคัญที่จะทำให้ การแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ ดำเนิน ไปได้อย่างเนื่อง ตื่นตา ประทับใจผู้ชมตลอดทุก ช่วงของการแสดงซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญคือ บทละครที่ประพันธ์ขึ้น มีที่มาจากการเก็บข้อมูล ภาคสนาม ข้อมูลจากเอกสาร

2. ตัวละคร ตัวละครที่มีบทบาทในการ แสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร ได้รับแรงบันดาลใจมาจากข้อความ จาลึกหลักที่ K 308 จาลึกปราสาทเขาพระวิหาร 4 (ศก 6) และจารึกปราสาทสระกำแพงใหญ่ที่ ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับพระนามหรือชื่อต่างๆ อันได้แก่พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 ศรีสุกรรมมา กัมสะเตงจิ พระนางศรีเทวี พระนางไตรภักทะ พระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ตัวละครประกอบการแสดง ชาวบ้านชาย ชาวบ้านหญิง และตัวละครประการ แสดงที่เป็นนางรำ นางระบำ

3. เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายเป็น องค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้การแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ มีความสมบูรณ์ น่าสนใจ และ ทำให้ผู้เข้าชมการแสดงแสง สี เสียง เข้าใจใน การสร้างสรรค์การแสดง และการออกแบบเครื่อง แต่งกายโดยให้สอดคล้องกับแนวคิด จินตนาการ บนพื้นฐานของภาพจำหลักบนทับหลัง หรือ หน้าบัน ปราสาทเขาพระวิหาร และปราสาท สระกำแพงใหญ่

4. เครื่องดนตรี การแสดงแสง สี เสียง เนื้อหาการแสดง จังหวะดนตรี ทำนอง ลักษณะ

พิเศษของเสียงต่างๆ และการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ ยังเป็นการใช้การบันทึกการ บรรเลงดนตรีสดวงมโหรีอีสานใต้ สลับกับการใช้ เทปเสียงประกอบการแสดง ส่วนเพลงที่ใช้สำหรับ การบรรยายเป็นการเอาเสียงเพลงที่เป็นเครื่อง ดนตรีสากล มาบรรเลงประกอบการแสดงในช่วง ต่างๆ ที่บรรยายสถานที่ เหตุการณ์ สถานการณ์ หรือการเชื่อมต่อการบรรยายการแสดงแสง สี เสียง ตลอดจนมีการสอดแทรก ซาวเอฟเฟคเสียง (Sound Effect) เข้าไปในการแสดงเพื่อให้เกิด บรรยากาศและความสมจริง

5. ระบบแสง สี เสียง ใช้จอขนาดใหญ่ และระบบมัลติมีเดียแบบสื่อผสม 4D มาเป็นฉาก หลักในการแสดงแสง สี เสียง องค์ประกอบหลักที่ ขาดไม่ได้เลยในการจัดการแสดงคือเทคนิคการใช้ แสง สี เสียง มีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้ที่เข้ารับ ชมการแสดงแสง สี เสียง เช่นการนำเสนอวิถีชีวิต ของกลุ่มชาติพันธุ์ กูย เขมร ลาว เยอ มีการใช้ไฟ Moving Head สีขาวสว่างพร้อมกับไฟ Par Led สีน้ำเงิน เมื่อผู้รับชมการแสดงแสง สี เสียง เห็น แสงสีน้ำเงินก็จะเกิดความรู้สึกสงบสุข เยือกเย็น มั่นคง แสง สี เสียงเป็นองค์ประกอบที่ต้องมีความรู้ ทางด้านเทคนิคเพื่อมาช่วยสร้างบรรยากาศในการ แสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ ให้สมจริง และ มีความสมบูรณ์ในการแสดงมากยิ่งขึ้น

2. รูปแบบนาฏศิลป์ร่วมสมัยในการ แสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทเทศวร จังหวัดศรีสะเกษ

2.1. แนวคิดในการสร้างสรรค์การแสดง นาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดสุริยะนาถปัญญา สถาปนา องค์กมรเตงชดตะ

ภาพที่ 1 การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดสุริยะนาถ
บัญชา สถาปนาองค์กมรเตงชคตะ
ที่มา: จักรพงศ์ เจริญกิจพานิช, 2565

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์ มาจากจารึก
ศักดิ์ได้กล่าวถึง พระมหากษัตริย์นักรบผู้ยิ่งใหญ่
นามว่า พระเจ้าสุริยวรมันที่1 หลังจากที่พระองค์
ได้ปราบปรามพวกกบฏดำ แถบเทือกเขาพนม
ดงเร็กแล้ว พระองค์ยังได้สถาปนาดินแดน วิเวก
แห่งทุ่งไศล ขึ้นเป็นเมือง กुरुเกษตร ดินแดนที่มี
ความอุดมสมบูรณ์ เป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำ เป็นแหล่งผลิต
เกลือ แหล่งหลอมเหล็ก และยังเป็นแหล่งผลิต
ศิลาแลงที่นำมาสร้างปราสาทสระกำแพงใหญ่

2. รูปแบบการแสดงร่วมสมัย เป็นการ
แสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย ที่เล่าเรื่องราวของการ
เฉลิมฉลองการสถาปนาเทพเจ้าแห่งจักรวาล
กมรเตง ชคตะ ศรีสิขเรศวร และกมรเตง
ชคตะ ศรีพฤเชศวร

3. กระบวนการที่ใช้ในการแสดง เป็นการ
แสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ประดิษฐ์ท่ารามาจาก
รูปปั้นเหล่านางอัปสรในปราสาทเขาพระวิหาร
และปราสาทสระกำแพงใหญ่ ผสมผสานกับ
จินตนาการของผู้สร้างสรรค์ การแสดงนาฏศิลป์
ร่วมสมัยชุดสุริยะนาถบัญชา สถาปนาองค์กมร
เตงชคตะท่าทางการรำให้สอดคล้องกับทำนอง
เพลงหรือจังหวะดนตรี

4. การแต่งกาย การแสดงนาฏศิลป์
ร่วมสมัยชุดสุริยะนาถบัญชา สถาปนาองค์กมร
เตงชคตะ เครื่องแต่งกายนั้นได้ถอดแบบจากภาพ
จำหลักนางอัปสร และมีการปรับรูปแบบตาม
จินตนาการของผู้สร้างสรรค์

5. ดนตรีที่ใช้บรรเลง เป็นดนตรีที่ใช้วง
ดนตรีมโหรีอีสานใต้ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย
ชุดสุริยะนาถบัญชา สถาปนาองค์กมรเตงชคตะ
เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงเพลงอย่างเดียว
ไม่มีเนื้อร้อง เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลงที่แต่ง
ขึ้นมาใหม่

6. การออกแบบท่ารำสำหรับการแสดง
การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดสุริยะนาถบัญชา
สถาปนาองค์กมรเตงชคตะ เป็นการแสดง
นาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ประดิษฐ์ท่ารามาจาก รูปปั้น
เหล่านางอัปสรในปราสาทเขาพระวิหาร และ
ปราสาทสระกำแพงใหญ่ ผสมผสานกับจินตนาการ
ของผู้สร้างสรรค์

7. รูปแบบการแปรแถวในการสร้างสรรค์
การแปรแถวหรือการเคลื่อนไหวในทิศทางของ
การสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งที่สื่อถึงลีลา และ
ความหมายของการแสดงได้มากขึ้น อีกทั้งยังมี
อิทธิพลต่อผู้ชม ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วม
สมัย ใช้การแปรแถวตามรูปแบบการแสดงที่สื่อ
ความหมาย การสร้างสรรค์สามารถทำได้หลากหลาย
วิธี การกำหนดทิศทาง การเคลื่อนที่ การ
เคลื่อนไหว โดยมีการใช้พื้นที่ และการแปรแถว
ในการสร้างสรรค์

2.2 การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดป้าง เอ้าะเปรี๊ยะแค

ภาพที่ 2 การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย
ชุดป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค
ที่มา: จักรพงศ์ เจริญกิจพานิช, 2565

1. แนวคิดในการเมือง บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรือง ธรรมชาติ แม่น้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ จึงได้จัดประเพณีไหว้พระจันทร์ในเดือนสิบสอง หรือชาวเขมรเรียกว่า ประเพณีป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค

2. รูปแบบการแสดงร่วมสมัย การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย ในรูปแบบพิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ ใช้นักแสดงหญิง จำนวน 12 คน เป็นการแสดงที่บอกถึงประเพณีไหว้พระจันทร์หรือการเผาเทียนเล่นไฟเพื่อไหว้พระจันทร์

3. กระบวนท่าที่ใช้ในการแสดง การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย เป็นการประดิษฐ์สร้างสรรค์ออกแบบโดยการนำวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ออกมาในรูปแบบการแสดงคอนเทมโพรารี ผสมผสานกับนาฏศิลป์สกุลอื่น

4. การแต่งกาย เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย จะเห็นได้ว่าการออกแบบเครื่องแต่งกายของการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค เป็นการเลียนแบบการแต่งกายสตรีอีสานใต้ กลุ่มชาติพันธุ์เขมร สวมเกาะอกมีผ้าพันรอบอก

และสวมกระโปรงย้วย แต่มีการปรับปรุงให้มีความสวยงามตามแบบของนาฏศิลป์ร่วมสมัย

5. ดนตรี ใช้วงดนตรีมโหรีอีสานใต้ผสมผสานกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดป้างเอ้าะเปรี๊ยะแค เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงเพลงอย่างเดียวไม่มีเนื้อร้อง เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลงที่แต่งขึ้นมาใหม่

6. การออกแบบท่ารำสำหรับการแสดง เป็นการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ประดิษฐ์ท่ารำมาจาก รูปปั้นเหล่านางอัปสรในปราสาทเขาพระวิหาร และปราสาทสระกำแพงใหญ่ ผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ ท่าทางการรำให้สอดคล้องกับทำนองเพลงหรือจังหวะดนตรี

7. การแปรแถวหรือการเคลื่อนไหวในทิศทางของการสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งที่สื่อถึงลีลา และความหมายของการแสดงได้มากขึ้น อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อผู้ชม ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองร่วมสมัย จากวัฒนธรรมพ็อนแคนกลุ่มชาติพันธุ์ลาวเวียงใช้การแปรแถวตามรูปแบบการแสดงที่สื่อความหมาย 3 ช่วงของการแสดง คือ สังคม ประเพณีการเล่น การเคลื่อนย้าย ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่เน้นการแปรแถวที่เป็นเส้นตรงหรือเป็นระนาบเดียวกัน แต่เน้นการเคลื่อนที่ที่หลากหลาย

2.3 การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุด กมรเตง ชคตะ ศรีพทุท

1. แนวคิดในการสร้างสรรค์ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพทุทเทศวร จากการประกอบพิธีพลีกรรมนำศักดิ์สิทธิ์ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตงชคตะ ศรีพทุทเทศวร เป็นการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยในรูปแบบสร้างสรรค์โดยใช้กระบวนท่ารำแบบโบราณคดี ใช้นักแสดงชาย 8 คน นักแสดงหญิง 4 คน เป็นการแสดงที่สื่อให้เห็นถึงการเฉลิมฉลอง การเปลี่ยนยุคสมัยแห่งศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาด้วยพิธีพลีกรรม

2. รูปแบบการแสดงร่วมสมัยการแสดง นาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย ในรูปแบบ พิธีกรรม ประเพณี ความเชื่อ

ภาพที่ 3 การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัย
ชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร
ที่มา: จักรพงศ์ เจริญกิจพานิช, 2565

3. กระบวนท่าที่ใช้ในการแสดง การแสดง นาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย เป็นการประดิษฐ์สร้างสรรค์ออกแบบโดยการนำท่ารำจาก ภาพจำหลัก ทับหลัง หรือรูปปั้นในปราสาทเขาพระวิหาร ปราสาทสระกำแพงใหญ่ และปราสาทขอมที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ผสมผสานกับจินตนาการของผู้ออกแบบสร้างสรรค์กระบวนท่ารำ ทำให้กระบวนท่ารำสอดคล้องกับทำนองดนตรี ทำนองเพลง

4. การแต่งกาย การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร เป็นการแสดงสร้างสรรค์ร่วมสมัย จะเห็นได้ว่าการออกแบบเครื่องแต่งกายของการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร มีการออกแบบตามจินตนาการของผู้สร้างสรรค์และออกแบบกระบวนท่ารำ ในส่วนการออกแบบเครื่องแต่งกายของนักแสดงผู้ชาย ได้จินตนาการ

มาจากสถาปัตยกรรมทวารบาล ผู้ปกป้องรักษาประตูปราสาทขอม

5. ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร ใช้วงดนตรีไทย วงมโหรีอีสานใต้ ผสมผสานกับเครื่องดนตรีสมัยใหม่ การแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยชุดกมรเตง ชคตะ ศรีพฤทธะศวร เป็นการแสดงประกอบการบรรเลงเพลงอย่างเดียว ไม่มีเนื้อร้อง เพลงที่ใช้บรรเลงเป็นเพลงที่แต่งขึ้นมาใหม่

6. การออกแบบท่ารำสำหรับการแสดง เป็นการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยที่ประดิษฐ์ท่ารำมาจาก รูปปั้นเหล่านางอัปสรในปราสาทเขาพระวิหาร และปราสาทสระกำแพงใหญ่ ผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ กระบวนท่ารำให้สอดคล้องกับทำนองเพลงหรือจังหวะดนตรี ผู้วิจัยได้ทักษะของนาฏศิลป์ไทยมาผสมผสานจนเกิดท่ารำที่นำมาใช้

7. รูปแบบการแปรแถวในการสร้างสรรค์ การแปรแถวหรือการเคลื่อนไหวในทิศทางของการสร้างสรรค์เป็นส่วนหนึ่งที่สื่อถึงลีลา และความหมายของการแสดงได้มากขึ้น อีกทั้งยังมีอิทธิพลต่อผู้ชม ในการสร้างสรรค์นาฏศิลป์พื้นเมืองร่วมสมัย จากวัฒนธรรมเขมรกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ใช้การแปรแถวตามรูปแบบการแสดงที่สื่อความหมาย 2 ช่วง ดังนั้นจึงไม่เน้นการแปรแถวที่เป็นเส้นตรงหรือเป็นระนาบเดียวกัน แต่เน้นการเคลื่อนไหวที่หลากหลาย

สรุป

นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรีทธา มนตรา ศรีพฤทธะศวร จังหวัดศรีสะเกษ ได้มีการพัฒนา และองค์ประกอบการแสดงแสง สี เสียง และสื่อผสมในระบบมัลติมีเดีย ทำให้ให้มีความทันสมัยมากขึ้น

ทำให้มองเห็นถึงวัฒนธรรมที่ร่วมสมัยเป็นการสร้างสรรค์ผลงานและส่งเสริมให้การแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทธะศวร ให้สอดคล้องกับประเพณี วิถีชีวิต และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

อภิปรายผล

การแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทธะศวร จังหวัดศรีสะเกษ มีรูปแบบการแสดงที่สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ให้ผู้คนได้รับสุนทรียรสในการชม และยึดโยงความรู้สึกภูมิใจในท้องถิ่นของตนได้อย่างเหนียวแน่น และเป็นเครื่องมือแสดงให้เห็นทุนทางวัฒนธรรมสามารถนำมาต่อยอด และสร้างมูลค่าทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ด้านความรู้พบว่า การสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทธะศวร จังหวัดศรีสะเกษ มีรูปแบบในการแสดง ตั้งแต่การออกแบบท่ารำ ดนตรี เครื่องแต่งกาย ที่ผสมผสานกันอย่างลงตัว และแนวคิดยังเป็นตัวควบคุมการสื่อสาร ความหมาย และเรื่องราวในการแสดงให้สอดคล้องกับยุคสมัย และกระบวนการแสดงอีกด้วย พัฒนาการและองค์ประกอบ ประกอบด้วยการบวนการสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นจากแนวคิด ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม คติความเชื่อ นำมาผ่านการจัดระเบียบด้วยกระบวนการจัดการนาฏศิลป์จนเกิดการโดย สังคมเข้ามีส่วนร่วม ทำให้เกิดพัฒนาการและองค์ประกอบการแสดงแสง สี เสียง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547, หน้า 205) ได้ศึกษาเรื่องศิลปวัฒนธรรมแสดงให้เห็นถึงความเป็นอารยประเทศ ประเทศชาติที่มีความงามรุ่งเรืองนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการวัฒนธรรมอันแสดงออกถึงเอกลักษณ์ประจำชาติของตน เพียงเพ็ญ ทองกล้า (2553, หน้า 65) ที่ศึกษา ความคิดสร้างสรรค์คือ

กระบวนการอันหนึ่งซึ่งเราใช้เมื่อเรามีความคิดใหม่ๆ เป็นการผสมผสานของความคิด หรือความคิดต่างๆ ซึ่งไม่เคยผสมผสานรวมตัวกันมาก่อนการระดมสมอง เป็นรูปแบบหนึ่งของความคิดสร้างสรรค์ วิลสัน น้อยครบุรี (2543, หน้า 45) ได้ศึกษา รูปแบบของการแสดงแสง สี เสียง มาประกอบเพื่อใช้ในการแสดง ประกอบสถานที่สำคัญต่างๆ กลางแจ้ง เช่น โบราณสถานอนุสาวรีย์ หรือลานกิจกรรมกลางแจ้งโดยเฉพาะในเวลากลางคืน การใช้แสงสีต่างๆ และเสียงรวมถึงคำบรรยายร่วม และสื่อช่วยให้ผู้ชมเกิดความคิดจินตนาการไปได้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตำนานพงศาวดาร หรือเรื่องราวจากวรรณคดี นวนิยายที่อิงประวัติศาสตร์บางส่วน เพื่อให้เกิดจินตภาพแก่ผู้รับชมเป็นการแสดงนาฏกรรมเชิงละครร่วมสมัย

นาฏศิลป์ร่วมสมัยในการแสดงแสง สี เสียง อารยธรรมแห่งศรัทธา มนต์รา ศรีพทุทธะศวร จังหวัดศรีสะเกษ การแสดงแสงและเสียงเป็นศิลปะการแสดงรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นโดยการผสมผสานศาสตร์และศิลป์หลากหลายสาขาทั้งนาฏกรรม การละคร เทคนิคระบบแสง สี เสียง เป็นการแสดงที่เน้นความตระการตาของระบบแสง สี ดนตรี และเสียงที่ใช้เทคนิคพิเศษประกอบเพื่อบอกเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ บริเวณสถานที่จริง ทั้งนี้ต้องอาศัยความเข้าใจถึงเหตุการณ์และพื้นฐานในความเป็นมาของเรื่องราวที่นำเสนอ โดยใช้เสียงบรรยาย เพื่อบอกเล่าเรื่องราว ใช้เสียงเพลง และเสียงประกอบเพื่อสร้างอารมณ์ร่วม หรือทำให้การถ่ายทอดดังกล่าวมีอารมณ์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการใช้แสงสีต่างๆ ตามบรรยากาศเพื่อให้ผู้ชมสร้างจินตภาพ ทำให้เกิดความคิด ความรู้สึก เสมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น เป็นการผสมผสานเรื่องราวจากความเป็นจริงสู่จินตนาการ

ในเรื่องราวแห่งอดีตกาลแหล่งโบราณสถาน หรือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย กลายเป็นพื้นที่สำหรับการจัดแสดง เสียง ในวาระและโอกาสต่างๆ เพื่อนำเสนอบอกเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ ผสมผสานกับเทคนิคด้านการแสดงและการใช้เทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้รับชมการแสดงได้เรียนรู้ถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์แล้วยังสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ถ่ายทอดผ่านการแสดง ฟิรพงศ์ เสนไสย (2539, หน้า 22) ได้ศึกษา เรื่องการแสดง สี เสียง: การสร้างวัฒนธรรมบันเทิง การบริการวิชาการ การบริการศิลปวัฒนธรรม เพื่อสังคม การแสดง แสง สี เสียง เป็นการแสดงซึ่งเน้นความตระการตาในระบบแสง สี และดนตรี เสียงประกอบให้สอดคล้องกับสถานที่สำคัญๆ ต่างๆ ในประเทศ โดยอาศัยบทประพันธ์และมีผู้บรรยาย ทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงความจริง ผสานกับความฝันและจินตนาการจากอดีตกาล ได้อย่างมีอรรถรส ต่อมาการแสดงแสง สี เสียง ได้เกิดเป็นวัฒนธรรมบันเทิงอย่างหนึ่งของสังคมไทย ซึ่งส่วนมากมุ่งเน้นการนำเสนอประวัติศาสตร์ ภาพลักษณ์ วัฒนธรรมวิถีความเป็นอยู่ และประเพณีของชุมชนนั้นๆ เป็นหลัก และมีพัฒนาการรูปแบบการแสดงอย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการแสดงแสง สี เสียง สื่อผสมระบบมัลติมีเดียการแสดงแสง สี และเสียง หรือการแสดงประกอบแสง สี และเสียง เป็นศิลปะการแสดงที่ผสมผสานศาสตร์และศิลป์ทางด้านศิลปกรรมเข้าไว้ด้วยกัน ประกอบกับการผสมผสานเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้านแสง สี และเสียง ซึ่งเกิดขึ้นใน

รูปแบบของการจัดการแสดงแสง สี และเสียง ณ สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เพื่อบอกเล่าเรื่องราวเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ตลอดจนสะท้อนภาพวิถีชีวิตของคนและชุมชนในอดีต เพื่อให้ผู้ชมเกิดจินตภาพ มีความคิด ความรู้สึก เสมือนอยู่ในเหตุการณ์นั้น วิศปัติย์ ชัยช่วย (2560, หน้า 15) ได้ศึกษาความสำคัญของการแสดงประกอบแสง และเสียง ถึงการแสดงประกอบเสียงเป็นการแสดงที่ผสมผสานหลายศาสตร์เข้าด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ วรรณศิลป์ ทัศนศิลป์ ประกอบกับการนำเทคนิคแสง สี เสียง มาใช้ในการแสดง โดยมีลักษณะสำคัญของการแสดง แสง เสียง ดังนี้ 1. เป็นการแสดงกลางแจ้ง 2. เป็นการแสดงผล 3. เป็นการแสดงนาฏกรรมที่ต้องผสมผสานกับวิทยาการด้านการให้แสง และการออกแบบเสียงให้สื่อความหมายสัมพันธ์กับการแสดง 4. เป็นการผสมผสานศิลปะการแสดงหลายๆ ด้าน เช่น ดุริยางค์ไทย ดุริยางค์สากล นาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์สากล การละคร ฯลฯ เข้าไว้ด้วยกัน 5. เป็นการแสดงที่โดยมากจะอิงประวัติศาสตร์ตำนาน หรือเป็นการแสดงที่ให้เห็นถึงประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ 6. เป็นการแสดงที่มีความยาวประมาณ 45 นาที - 1 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะ

ควรทำการศึกษาให้เป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าต่อการศึกษาด้านนาฏศิลป์ โดยเฉพาะนาฏศิลป์ร่วมสมัย และสร้างภาพลักษณ์ที่สื่อให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่น และสามารถนำเสนอผลงานการแสดงเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดและระดับชาติ

เอกสารอ้างอิง

- ชนกร สรรยัรวราภิกู. (2558). กระบวนการสร้างสรรค์นาฏศิลป์ร่วมสมัย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2).
- พีรพงศ์ เสนไธย. (2539). *นาฏยประดิษฐ์ของพะนอ กำเนิดกาญจน์* [วิทยานิพนธ์ ศศม.]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญเพ็ญ ทองกล้า. (2553). *การปรับปรุงทักษะความคิดสร้างสรรค์*. โอ เอ เพ้นดิง.
- วิลาสินี น้อยครบุรี. (2560). *การจัดการแสดง แสง สี เสียง ชุด พนมรุ้งมหาเทวาลัย* [วิทยานิพนธ์ สาขา นาฏศิลป์ไทย:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- วิศปัตย์ ชัยช่วย. (2560). การใช้ LINE ของผู้สูงอายุ: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา. *วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ ฉบับภาษาไทย*, 10(1), 905-918.
- สุดใจ ทศพร. (2544). *ศิลปะกับชีวิต*. ไทยวัฒนา.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). *นาฏยศิลป์ปริทรรศน์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- ศิริเกษ หมายสุข. (2562). *ศรีสะเกษ ททท.สุรินทร์เชิญร่วมสืบสานงานรำลึกพระยาไกรภักดี ประเพณี แชนโฌนตา บูชาหลักเมือง ลือเลื่องกล้วยแสนหวี จ.ศรีสะเกษ ปี 62*. <https://www.thailand-plus.tv/archives/90516>.